

Spominek

svojemu nepozabnemu učitelju.

Imel sem učitelja, — sedaj ga ni več. Pred nekaj tedni ga je zakrila črna zemlja. Pokopali so ga v pomladanski Vipavski in z njim zagreblili vzornega vzgojitelja, pesnika in prijatelja mladih src. Starčku z mladostnim srcem — boren spominek!

Sedem duhovnij na okoli je poznalo našega učitelja. In kako bi ga ne! Otroci so ga spoštovali, starši so ga častili — vsi pa, otroci in starši, vsi so ga ljubili. Pa kakšen je bil naš gospod učitelj?

Strog je bil. Tesno je bilo vsakemu pri srcu, ko smo korakali zjutraj v šolo. Zakaj tesno? Vse je moralo biti v najstrožjem redu. Še preden smo vstopili na šolski vrt, je že vsak z eno roko držal klobuk, z drugo pa robec. Bil je namreč strog ukaz, da mora vsak s seboj imeti žepni robček. Da se je pa ta ukaz natanko izvrševal, za to je poskrbel gospod učitelj tako, da je postavil v vežo takoj za velika vrata — stražo. Dva učenca sta s pazljivim očesom preiskala došlece. Vsak se je moral v pozoru ustaviti pred njima. V eni roki je moral držati robček, z drugo je pa moral odpreti torbo. Vse knjige, ki jih je prinesel s seboj, so morale biti zavite, nepomazane. Da ni nihče prinašal s seboj nepotrebnih reči, je moral vsak pred stražo obrniti vse žepe.

Da je bila ta preiskava huda in vojaško-natančna, je umevno. Natančnost se je pa povečala, če je preiskovanje nadzoroval gospod učitelj sam. Da je bil pri tej preiskavi ta in oni čisto »brez glave«, bi nam lahko dokazal Stoparjev Juri. Vse je sicer po predpisih izvršil, — a je vendar imel smolo. Mesto da bi se bil lepo odkril pred gospodom učiteljem, se je pa revež tako spozabil, da je robček, ki ga je prinesel v roki, dal na glavo, klobuk pa tlačil v žep. Zadrega je bila kriva!

A straže še ni bilo koncal! Sredi stopnic, pred velikim oknom je stal zopet drugi »policaj«. Ta je pa rajši gledal na noge in glavo, kakor pa v torbo. Gorje jim, ki niso imeli prav čistih nog! Kakor prisilni delavci so morali v vrsti pod nadzorstvom »marširati« na potok. Vsak je dobil kos opeke mesto mila. In tu v potoku se je začelo umivanje. Vsi so morali v vodo, čeprav je bila mrzla, in nihče ni smel prej iz vode, dokler niso imeli vsi čistih nog.

Strog red je vladal dan na dan — tako tudi v nedeljo. Vsi »učenjaki« smo se morali zbrati vsako nedeljo pred šolo. Ko je zazvonilo k sv. maši, smo v vrstah molče, po vojaško odšli v cerkev. Vsak je imel v cerkvi določno odkazano mesto. Gorje mu, če se je premaknil drugam! Peli smo pri maši vsi. Naučil nas je dobri gospod v šoli najlepših pesmic. Po maši smo ostali v cerkvi, dokler nam ni gospod učitelj dal znamenja za odhod. Nato smo odšli mirno, zopet po vojaško na trg. Kaj čuda, da nas je vse gledalo. Postavili smo se v čelno vrsto, pozdravili in molče odšli, kajti gospod učitelj je stopil na križcesto in pazno opazoval odhajajoče.

Pa boste rekli: »Strog je bil ta gospod.« Ni bil samo strog, bil je tudi prijazen, vesel. Kolikokrat smo peli v šoli njegovo pesem: »Poslušam kovača«, kolikokrat smo šli na izlet!

Majniškega izleta ne morem pozabiti! Tri dni prej smo snazili trobento, tri dni umivali boben in brisali zastavo. Pa to še ni bilo vse! Vsak je moral imeti »puško«! Pa kakšno? Grabljišče smo prevrtali, skozi luknjice vtaknili vrv. To grozno orožje smo vrgli na ramo in hajdi na izlet! Spreдай zastava, za njo trobenta, v sredi boben — vmes pa vojaki. To je bil šum, ropot in ponos! Vlični podružni cerkvi smo bili pri sv. maši. Po sv. maši so se začele vaje! Fantje smo šli na grič, dekleta v dolino. Mi smo igrali »roparje, žandarje«, dekleta so pa kuhale, in sicer tako dolgo, da smo bili vsi lačni. Lakota nas je spodila domov!

Še bi lahko povedal, kako smo hrošče tresli, kako smo vrt obdelovali, kako smo se kepali itd., a bodi dovolj, saj se veselje, ki nam ga je pokojnik privoščil, da le užiti, ne pa popisati.

Lepo nas je blagi pokojnik učil tudi čednostnega življenja. Skromnost je bila njegova najljubša čednost, to nam je povsod priporočal. — Da je bil gospod globokoveren, da nas je učil večkrat moliti, — to ve najboljši dobri Bog. Vedno, preden je prišel gospod katehet v šolo, smo se pod učiteljevim vodstvom učili veronauka. Nadvse krasen je bil tudi njegov vsakoletni nagovor po prvem sv. obhajilu. Tako govoriti more le mož, ki pozna nedolžna srca.

A vendar je tudi našega gospoda učitelja tepla nesreča. Zlomil si je revež, ko je po stopnicah sprejemal na svoj godovni dan goste, po nesreči noگو. A vendar je še z bolno noگو poučeval — hoditi pa revež ni več veliko mogel. Največja žalost njegova pa, kakor mi je pravil, je bila zanj, ko so mu po neprevidnosti ukazali, naj še pred zakonitim časom zapusti šolsko poslopje. »Vse bi še pretrpel,« je dejal, »a to, da moram iti iz hiše, kjer sem preživel vsa svoja delavna leta, kjer sem trpel in se veselil, to me boli.« — Dasi je bil sin gorenjskih planin, se je vendar udomačil v vinorodni Vipavski tako, da je tudi v pokoju ni hotel zapustiti. Na zemlji, kjer je trpel, je tudi pokopan. Ob pogrebu so mu pa zvonili pomladanski zvončki, trobentale trobentice, peli pevci, ki jih je sam izučil, jokali ljudje, jokala zlasti mladina, ker ji je umrl ljubljeni vzgojitelj, učitelj in pesnik.

F. T.

Dečko s knjigami.

Poglejte ga, pridnega dečka,
že knjigo in tablico nosi!
Vprašajte ga: »Dečko moj, kdo si,
čegav in odkod?« — Pa odvrne:

»Jaz to sem, od tam — a zdaj se mi
v šolo mudi!« — Ej, mlade skrbi!
Ti meniš postati možak:
le pridno se uči in moli ponižno
iz tebe bo kdaj učenjak.

O. E. B.

